

Van: Jerzy Straatmeijer <Jerzy.Straatmeijer@Regioplan.nl>
Verzonden: maandag 10 december 2018 16:25
Aan: Griffie
Onderwerp: Onderzoek (onder)benutting zorg- en huurtoeslag door senioren in de gemeente
Bijlagen: 18097-Eindrapport-(onder)benutting zorgtoeslag en huurtoeslag door senioren-Regioplan-11sept18.pdf

Geachte heer/mevrouw,

Afgelopen zomer heeft Regioplan Beleidsonderzoek de (onder)benutting van zorgtoeslag en huurtoeslag door senioren huishoudens (55 plussers) op landelijk niveau in kaart gebracht.

Uit het onderzoek bleek dat senioren vaak niet weten dat ze in aanmerking komen voor huur- en zorgtoeslag. Zo maakt op landelijk niveau één op de zes huishoudens met 55-plussers geen gebruik van huurtoeslag, terwijl zij op grond van hun inkomen daarvoor wel in aanmerking komen. Een op de tien 55-plussers laat mogelijk zorgtoeslag liggen (zie ook bijgevoegd rapport).

Het onderzoek is goed onder de aandacht gebracht in het nieuws (tv, krant / nieuwssites). Zie bijvoorbeeld: <https://www.nu.nl/geldzaken/5459891/ouderenorganisaties-veel-ouderen-laten-geld-van-toeslagen-liggen.html>

Ons onderzoek richtte zich op de situatie op landelijk niveau. Inmiddels zijn wij door enkele gemeenten benaderd om de situatie ook op gemeentelijk niveau in kaart te brengen.

Ik vroeg me af of uw gemeente geïnteresseerd is in de situatie op lokaal niveau? Of wellicht heeft u een andere onderzoeksvraag waarmee we u mogelijk van dienst kunnen zijn?
In dat geval hoor ik graag van u.

Met vriendelijke groet,
Jerzy Straatmeijer

Regioplan
Jollemanhof 18
1019 GW Amsterdam
T +31 (0) 20 - 5 315 373 (direct)
T +31 (0) 20 - 5 315 315 (alg.)

www.regioplan.nl

[nieuwsbrieven](#)

[FOLLOW US ON twitter](#)

Op dit e-mailbericht en eventuele bijbehorende attachments is een disclaimer van toepassing, die is opgenomen op onze website:

<http://www.regioplan.nl/disclaimer>.

This e-mail and any attachments are subject to a disclaimer which is included on our website: <http://www.regioplan.nl/disclaimer>.

7-4

(Onder)benutting zorgtoeslag en huurtoeslag door senioren

(Onder)benutting zorgtoeslag en huurtoeslag door senioren

- EINDRAPPORT -

Auteur

Jerzy Straatmeijer

Amsterdam, 11 september 2018
Publicatienr. 18097

© 2018 Regioplan, in opdracht van KBO-PCOB, KNVG, NOOM, NVOG en FASv

Het gebruik van cijfers en/of teksten als toelichting of ondersteuning in artikelen, scripties en boeken is toegestaan mits de bron duidelijk wordt vermeld. Niets uit deze uitgave mag worden verveelvoudigd, opgeslagen in een geautomatiseerd gegevensbestand en/of openbaar gemaakt in enige vorm of op enige wijze, hetzij elektronisch, mechanisch, door fotokopieën, opnamen of op enige andere manier zonder voorafgaande schriftelijke toestemming van Regioplan. Regioplan aanvaardt geen aansprakelijkheid voor drukfouten en/of andere onvolkomenheden.

Inhoudsopgave

1 Inleiding	1
2 Zorgtoeslag en huurtoeslag	3
2.1 Zorgtoeslag	3
2.2 Huurtoeslag	3
3 (Onder)benutting zorgtoeslag en huurtoeslag	6
3.1 (Onder)benutting zorgtoeslag door senioren	6
3.2 (Onder)benutting huurtoeslag door senioren	7
4 Conclusie	10

Inleiding

1

1 Inleiding

Senioren hebben volgens het CBS in de jaren na de economische crisis in 2008/2009 aan koopkracht ingeleverd. Hoewel er de afgelopen jaren sprake is van koopkrachtherstel, is dit herstel voor senioren minder krachtig geweest dan de gemiddelde koopkrachttoename van de totale bevolking. Ook in koopkrachtprognoses van het CPB worden senioren doorgaans minder vooruitgang toegerekend dan bijvoorbeeld werkenden.

Huishoudens met een inkomen lager dan een in het volgende hoofdstuk nader toegelichte inkomensgrens kunnen ter ondersteuning van hun koopkracht aanspraak maken op toeslagen, zoals bijvoorbeeld zorgtoeslag of huurtoeslag. Deze toeslagen worden echter niet automatisch toegekend. Men moet van de bij de toeslagen behorende voorwaarden op de hoogte zijn en de toeslag dient men persoonlijk aan te vragen. Wanneer senioren toeslagen waarop zij recht hebben niet ontvangen, doordat zij deze niet hebben aangevraagd, dan komt hun koopkracht nog verder onder druk te staan. Hiermee houden de koopkrachtberekeningen van het CPB geen rekening.

Prinsjesdag is weer in zicht. Tijdens deze dag bespreekt de Nederlandse regering de Miljoenennota, met daarin ook een landelijk beeld voor de ontwikkeling van de koopkracht. Deze koopkrachtplaatjes laten zien hoe de koopkracht van verschillende huishoudens, waaronder die van senioren, zich in het komende jaar gaat ontwikkelen.

De in de Miljoenennota opgenomen koopkrachtprognoses gaan ervan uit dat mensen daadwerkelijk gebruikmaken van de voor hen beschikbare toeslagen. Het koopkrachtplaatje ziet er anders uit voor huishoudens die niet alle toeslagen ontvangen waarop zij recht hebben.

Seniorenorganisaties KBO-PCOB, KNVG, NOOM, NVOG en FASv hebben daarom RegioPlan gevraagd om de onderbenutting van de zorgtoeslag en de huurtoeslag door senioren in kaart te brengen. Hiertoe hebben we op basis van gegevens van het CBS het aantal seniorenhuishoudens in kaart gebracht dat in principe voldoet aan de bij de zorgtoeslag en/of huurtoeslag behorende voorwaarden (o.a. op basis van verzamelinkomen, vermogen en woonsituatie) en het aandeel van deze groep dat hier desondanks geen gebruik van maakt (onderbenutting).

Dit rapport gaat eerst in op de aan de zorgtoeslag en huurtoeslag gestelde voorwaarden. Vervolgens brengen we de onderbenutting van deze toeslagen door senioren in beeld. We sluiten af met een conclusie.

Zorgtoeslag en huurtoeslag

2

2 Zorgtoeslag en huurtoeslag

2.1 Zorgtoeslag

De zorgtoeslag is een bijdrage in de kosten van de Nederlandse zorgverzekering. Het recht op en de hoogte van de zorgtoeslag is afhankelijk van het (gezamenlijk) inkomen. Tevens mag het (gezamenlijk) vermogen niet te hoog zijn. Een eigen woning en auto tellen doorgaans niet mee in het vermogen.¹ Om in aanmerking te komen voor zorgtoeslag worden de volgende bruto-inkomens- en vermogensgrenzen voor huishoudens zonder en met toeslagpartner² gehanteerd:

Tabel 2.1 **Inkomens- en vermogensgrenzen zorgtoeslag voor huishoudens zonder en met toeslagpartner, in euro's**

Jaar	Huishoudens zonder toeslagpartner		Huishoudens met toeslagpartner	
	Maximaal jaarinkomen	Maximaal vermogen (excl. eigen woning)	Maximaal gezamenlijk jaarinkomen	Maximaal gezamenlijk vermogen (excl. eigen woning)
2018	28.720	113.415	35.996	143.415
2017	27.857	107.752	35.116	132.752
2016	27.012	106.941	33.765	131.378

Bron: Belastingdienst

Om in aanmerking te komen voor zorgtoeslag dient men verder: 18 jaar of ouder te zijn, over een Nederlandse zorgverzekering te beschikken, de Nederlandse nationaliteit te hebben of een geldige verblijfsvergunning te bezitten.

Militairen³, gedetineerden en in Nederland wonende, niet werkende, buitenlandse studenten ontvangen geen zorgtoeslag. Daarnaast kunnen andere voorwaarden gelden voor mensen die in het buitenland wonen en/of werken.

Tot slot willen sommigen zich vanuit een bepaalde levensovertuiging niet verzekeren. Deze doelgroep wordt 'gemoedsbezwaard' genoemd en vraagt geen zorgtoeslag aan.

2.2 Huurtoeslag

Huurtoeslag is een bijdrage in de huurkosten van de woning. Het recht op en de hoogte van huurtoeslag is, onder meer, afhankelijk van het (gezamenlijk) inkomen en vermogen, leeftijd, woonsituatie (met of zonder toeslagpartner of medebewoner) en de huurprijs.⁴

Voor huishoudens, waarvan de huishoudensleden niet de AOW-leeftijd hebben bereikt, worden de in de onderstaande tabel opgenomen bruto-inkomens- en vermogensgrenzen gehanteerd om in aanmerking te komen voor huurtoeslag.

Tevens mag de maandelijkse huurprijs voor zowel alleenstaanden als voor huishoudens met een toeslagpartner of medebewoner niet onder 225,08 en boven 710,68 euro uitkomen, wil men voor huurtoeslag in aanmerking komen (huurprijzen van 2018⁵).

¹ Zie: <https://www.belastingdienst.nl/wps/wcm/connect/bldcontentnl/belastingdienst/privetoelagen/zorgtoeslag/voorwaarden/>

² Een echtgenoot en een geregistreerd partner zijn toeslagpartner. Iemand ingeschreven op hetzelfde adres kan ook toeslagpartner zijn, zie: https://www.belastingdienst.nl/wps/wcm/connect/bldcontentnl/belastingdienst/privetoelagen/hoewerken/toelagen/kan_ik_toeslag_krijgen/partner/partner

³ De ziektekosten van militairen worden gedekt door de ziektekostenregeling van het ministerie van Defensie.

⁴ Zie: <https://www.belastingdienst.nl/wps/wcm/connect/bldcontentnl/belastingdienst/privetoelagen/huurtoeslag/>

⁵ De minimale maandelijkse huurprijs in 2017 en 2016 bedroeg voor alle typen huishoudens respectievelijk 223,42 en 231,87 euro en de maximale huurprijs kwam neer op 710,68 euro in beide jaren.

Tabel 2.2 **Inkomens- en vermogensgrenzen huurtoeslag voor huishoudens, waarvan de huishoudensleden niet de AOW-leeftijd hebben bereikt, zonder en met toeslagpartner of medebewoner, in euro's**

Jaar	Alleenstaande huishoudens		Huishoudens met toeslagpartner of medebewoner	
	Maximaal jaarinkomen	Maximaal vermogen*	Maximaal gezamenlijk jaarinkomen	Maximaal gezamenlijk vermogen*
2018	22.400	30.000	30.400	60.000
2017	22.200	25.000	30.150	50.000
2016	22.100	24.437	30.000	48.874

*Voor zover van toepassing betreft dit het maximale vermogen exclusief eigen woning en auto

Bron: Belastingdienst

Voor huishoudens, waarvan ten minste een van de huishoudensleden de AOW-leeftijd heeft bereikt, worden de in de onderstaande tabel opgenomen inkomens- en vermogensgrenzen gehanteerd om in aanmerking te komen voor huurtoeslag. De maandelijkse huur mag hierbij in 2018 voor alleenstaanden niet onder 223,26 euro uitkomen en voor huishoudens met een toeslagpartner of medebewoner mag deze niet onder 221,45 euro uitkomen. Voor alle typen huishoudens mag de maandelijkse huur niet boven 710,68 euro uitkomen.⁶

Tabel 2.3 **Inkomens- en vermogensgrenzen huurtoeslag voor huishoudens, waarvan ten minste een van de huishoudensleden de AOW-leeftijd heeft bereikt, zonder en met toeslagpartner of medebewoner, in euro's**

Jaar	Alleenstaande huishoudens		Huishoudens met toeslagpartner of medebewoner	
	Maximaal jaarinkomen	Maximaal vermogen*	Maximaal gezamenlijk jaarinkomen	Maximaal gezamenlijk vermogen*
2018	22.375	30.000	30.400	60.000
2017	22.200	25.000	30.175	50.000
2016	22.100	24.437	30.050	48.874

Bron: Belastingdienst

Om huurtoeslag te ontvangen, dient men verder: 18 jaar of ouder te zijn, in bezit te zijn van een huurcontract, een zelfstandige woonruimte⁷ te huren, aantoonbaar (via bankafschriften e.d.) huur te betalen, bij de gemeente ingeschreven te staan op het woonadres waarvoor huurtoeslag is aangevraagd en de Nederlandse nationaliteit of een geldige verblijfsvergunning te bezitten.

⁶ De minimale maandelijkse huurprijs in 2017 en 2016 voor alleenstaanden bedroeg respectievelijk 221,60 en 230,05 euro en voor huishoudens met een toeslagpartner en/of medebewoner(s) bedroeg de minimale huurprijs respectievelijk 219,79 en 228,24 euro per maand. De maximale huurprijs kwam in die jaren voor alle typen huishoudens neer op 710,68 euro per maand.

⁷ Zie: <https://www.belastingdienst.nl/wps/wcm/connect/bldcontentnl/belastingdienst/privetoelagen/huurtoeslag/huurtoeslag-2018/voorwaarden-2018/zelfstandige-woonruimte>

(Onder)benutting zorgtoeslag en huurtoeslag

3

3 (Onder)benutting zorgtoeslag en huurtoeslag

3.1 (Onder)benutting zorgtoeslag door senioren

Om uitspraken te doen over de onderbenutting van zorgtoeslag door senioren hebben we het CBS gevraagd om de doelgroep in kaart te brengen die gedurende de periode 2014-2016 aan de bij de zorgtoeslag behorende inkomens- en vermogensgrenzen voldeed.^a Vervolgens is het CBS gevraagd om binnen deze groep onderscheid te maken tussen het aantal senioren dat daadwerkelijk zorgtoeslag ontving en het aantal senioren zonder zorgtoeslag. Met de laatst genoemde stap kregen we inzicht in de onderbenutting van zorgtoeslag. Het CBS heeft alleen gekeken naar huishoudens waarvan alle huishoudensleden een leeftijd gelijk aan of hoger dan 55 jaar hebben.

Uit de onderstaande tabel blijkt dat maximaal 10 procent van de seniorenhuishoudens die in principe recht hebben op zorgtoeslag, hier geen gebruik van maakte in 2016. In 2014 betrof dit nog 7 procent van de seniorenhuishoudens (een toename van 42%).

Opgemerkt moet worden dat het CBS enkel naar het inkomen en vermogen (exclusief eigen woning) heeft gekeken. Het zou kunnen dat bepaalde huishoudens bewust geen zorgtoeslag ontvangen, bijvoorbeeld omdat zij gemoedsbezwaard, militair of gedetineerd zijn. Bovendien kan de woonsituatie (al dan niet in het buitenland) of de huishoudenssamenstelling gedurende het jaar zijn veranderd (de gegevens in de tabel hebben betrekking op een peilmoment), waardoor het aantal huishoudens dat recht heeft op zorgtoeslag en dit daadwerkelijk ontvangt gedurende het jaar kan veranderen. Het genoemde aandeel moet dus worden gezien als een bovengrens van de doelgroep die mogelijk het recht op zorgtoeslag laat liggen.

Het aantal huishoudens dat aan de inkomens- en vermogensgrenzen voldoet is met 8 procent afgenomen in de periode 2014-2016. Tegelijkertijd is het aantal huishoudens dat geen zorgtoeslag ontvangt, terwijl zij hier op basis van hun inkomen en vermogen wel recht op lijken te hebben fors toegenomen, met 32 procent (zie tabel). Verder is opvallend dat een relatief groot aandeel van de huishoudens met twee of meer huishoudensleden geen zorgtoeslag ontvangt, terwijl zij hier volgens de bij de toeslag behorende voorwaarden wel recht op lijken te hebben (13%; zie tabel). Wellicht hebben deze huishoudens vaker een hoger inkomen dan alleenstaanden, bijvoorbeeld doordat meerdere huishoudensleden over een inkomen beschikken, en zijn zij daardoor minder snel geprikkeld om zorgtoeslag aan te vragen. Het is tevens mogelijk dat een deel van de huishoudens met een inkomen net onder de gestelde inkomensgrens geen zorgtoeslag aanvraagt, bijvoorbeeld omdat zij verwachten dat de mogelijk te ontvangen zorgtoeslag relatief laag is en het de inspanning om deze aan te vragen onvoldoende loont.

Tabel 3.1 Huishoudens van 55 jaar en ouder met en zonder zorgtoeslag in 2016, in vergelijking met 2014 (Δ %)

	Totaal	Δ 2016-2014	Aantal huishoudensleden	
			1	2 en meer
Totaal aantal huishoudens (x 1.000)	2.751	4	1.352	1.399
Voldoet aan voorwaarden zorgtoeslag*	1.282	-8	823	459
Ontvangt zorgtoeslag	1.151	-11	750	401
Ontvangt geen zorgtoeslag	131	32	73	58
Aandeel huishoudens zonder zorgtoeslag, maar dat wel aan de gestelde inkomens- en vermogensvoorwaarden voldoet (%)	10	42	9	13

*Deze huishoudens hebben op grond van hun verzamelinkomen en vermogen (exclusief eigen woning) recht op zorgtoeslag.

Het CBS heeft de seniorenhuishoudens tevens ingedeeld naar leeftijdscategorieën (naar leeftijd van de hoofdkostwinner van het huishouden). Vanaf de leeftijdscategorie 65-75 neemt het aandeel huishoudens dat geen zorgtoeslag ontvangt, maar dat hier op basis van het inkomen en vermogen wel recht op heeft, licht af, om vervolgens in de leeftijdscategorieën 75-85 en 85-plus sterker af te nemen.

^a De voorwaarden zijn tussen 2014 en 2016 veranderd waardoor we de jaren 2014 en 2015 niet in een overzichtelijke tabel, gezamenlijk met de jaren 2016-2018, in hoofdstuk 2 konden presenteren. De tabellen en berekeningen in dit hoofdstuk houden rekening met de voor de verschillende jaren geldende voorwaarden.

Naarmate mensen ouder worden (leeftijdscategorieën 75-85 jaar en ouder) is het aannemelijk dat zij relatief vaker met zorg in aanraking komen, waardoor zij wellicht ook worden voorgelicht over de mogelijkheden om zorgtoeslag aan te vragen.

Tabel 3.2 Huishoudens van 55 jaar en ouder met en zonder zorgtoeslag in 2016, naar leeftijd hoofdkostwinner

	Leeftijd hoofdkostwinner			
	55-65	65-75	75-85	85-plus
Totaal aantal huishoudens (x 1.000)	864	1.015	635	236
Voldoet aan voorwaarden zorgtoeslag*	282	468	382	150
Ontvangt zorgtoeslag	243	407	361	141
Ontvangt geen zorgtoeslag	39	62	21	9
Aandeel huishoudens zonder zorgtoeslag, maar dat wel aan de inkomens- en vermogensvoorwaarden voldoet (%)	14	13	6	6

*Deze huishoudens wonen in een huurwoning en hebben op grond van hun verzamelinkomen en vermogen recht op huurtoeslag.

3.2 (Onder)benutting huurtoeslag door senioren

Aan de hand van inkomens- en vermogensgegevens van senioren heeft het CBS tevens de benutting van de huurtoeslag in kaart gebracht gedurende de periode 2014-2016. Het CBS heeft daarbij rekening gehouden met de woonsituatie (huurwoning versus eigen woning, alleenstaand of medebewoner(s)) van huishoudens waarvan alle huishoudensleden 55 jaar of ouder zijn.

Maximaal 17 procent van de seniorenhuishoudens ontving in 2016 geen huurtoeslag, terwijl zij hier op basis van hun inkomen en vermogen wel recht op lijken te hebben. Ook hier geldt dat dit een bovengrens betreft van het aandeel huishoudens dat het recht op huurtoeslag laat liggen. Zo kan de woonsituatie (al dan niet in een huurwoning in Nederland) en de huishoudenssamenstelling gedurende het jaar veranderen, waarmee ook het recht op huurtoeslag kan wijzigen. Het is tevens mogelijk dat mensen bewust geen huurtoeslag aanvragen, bijvoorbeeld vanuit een geloofs- of levensovertuiging. Tot slot beschikt het CBS niet over huurprijsgegevens. Hierdoor is geen rekening gehouden met huishoudens die niet in aanmerking komen voor huurtoeslag omdat zij in een huurwoning wonen waarvan de huurprijs boven of onder de aan de huurtoeslag gestelde voorwaarden ten aanzien van de maandelijkse huurprijs uitkomt. Het is onduidelijk hoe groot de groep huishoudens is met een inkomen lager dan de voor de huurtoeslag gehanteerde inkomensgrens die in een huurwoning woont waarvan de maandelijkse huurprijs meer dan 710,68 euro bedraagt (de maximale huurprijs waarvoor toeslag kan worden aangevraagd; zie hoofdstuk 2).

Het aandeel huishoudens dat mogelijk huurtoeslag laat liggen, is in 2016 afgenomen in vergelijking met 2014, toen dit aandeel nog 18 procent bedroeg (een afname van 9%). Ook in het geval van de huurtoeslag zijn het huishoudens met twee of meer huishoudensleden die vaker het recht op toeslag laten liggen dan alleenstaanden. Hier geldt eveneens dat deze huishoudens wellicht vaker over een hoger inkomen beschikken dan alleenstaanden, bijvoorbeeld doordat meerdere huishoudensleden inkomsten hebben, en dat deze huishoudens daardoor mogelijk minder snel geprikkeld zijn om huurtoeslag aan te vragen.

Ook is het hier mogelijk dat een deel van de huishoudens met een inkomen net onder de gestelde inkomensgrens geen huurtoeslag aanvraagt, bijvoorbeeld omdat zij verwachten dat de mogelijk te ontvangen toeslag laag is en het de inspanning om deze aan te vragen onvoldoende loont.

Tabel 3.3 Huishoudens van 55 jaar en ouder met en zonder huurtoeslag in 2016, in vergelijking met 2014 (Δ %)

	Totaal	Δ 2016-2014	Aantal huishoudensleden	
			1	2 en meer
Totaal aantal huishoudens (x 1.000)	2.751	4	1.352	1.399
Voldoet aan voorwaarden huurtoeslag*	634	1	459	175
Ontvangt huurtoeslag	529	4	390	139
Ontvangt geen huurtoeslag	105	-8	69	36
Aandeel huishoudens met een huurwoning, zonder huurtoeslag, maar dat wel aan de inkomens- en vermogensvoorwaarden voldoet (%)	17	-9	15	21

*Deze huishoudens wonen in een huurwoning en hebben op grond van hun verzamelinkomen en vermogen recht op huurtoeslag. In deze cijfers is geen rekening met de hoogte van de huur gehouden. Wanneer de maandelijkse huur onder of boven een grenswaarde uitkomt, vervalt het recht op huurtoeslag.

Het aandeel seniorenhuishoudens dat mogelijk het recht op huurtoeslag laat liggen, schommelt bij alle leeftijdscategorieën rond 17 procent. 85-plussers laten het vaakst de huurtoeslag liggen. Waar in het geval van de zorgtoeslag het aandeel dat mogelijk deze toeslag laat liggen afneemt naarmate de leeftijd toeneemt, is deze trend bij de huurtoeslag niet duidelijk waarneembaar.

Tabel 3.4 Huishoudens van 55 jaar en ouder met en zonder huurtoeslag in 2016, naar leeftijd hoofdkostwinner

	Leeftijd hoofdkostwinner			
	55-65	65-75	75-85	85-plus
Totaal aantal huishoudens (x 1.000)	864	1.015	635	236
Voldoet aan voorwaarden huurtoeslag*	157	213	186	78
Ontvangt huurtoeslag	131	177	157	64
Ontvangt geen huurtoeslag	26	36	29	14
Aandeel huishoudens met een huurwoning zonder huurtoeslag, maar dat wel aan de inkomens- en vermogensvoorwaarden voldoet (%)	16	17	16	18

*Deze huishoudens wonen in een huurwoning en hebben op grond van hun verzamelinkomen en vermogen recht op huurtoeslag. In deze cijfers is geen rekening met de hoogte van de huur gehouden. Wanneer de maandelijkse huur onder of boven een grenswaarde uitkomt, vervalt het recht op huurtoeslag.

Conclusie

4

4 Conclusie

In opdracht van de seniorenorganisaties KBO-PCOB, KNVG, NOOM, NVOG en FASv heeft RegioPlan onderzoek gedaan naar de mate waarin senioren zorgtoeslag en huurtoeslag waarop zij mogelijk recht hebben niet verzilveren. Hiertoe hebben we allereerst, aan de hand van gegevens van het CBS, het aantal seniorenhuishoudens (met huishoudensleden van 55 jaar of ouder) in kaart gebracht dat op basis van hun inkomen, vermogen en woonsituatie in principe recht heeft op zorgtoeslag en/of huurtoeslag. Vervolgens hebben we binnen deze groep gekeken naar het aandeel huishoudens dat geen zorgtoeslag en/of huurtoeslag ontvangt. Het aandeel huishoudens dat mogelijk het recht op toeslag laat liggen, werd hierdoor inzichtelijk (onderbenutting).

Eén op tien 55-plus huishoudens laat mogelijk recht op zorgtoeslag liggen

Het aandeel seniorenhuishoudens dat, op basis van hun inkomen en vermogen, mogelijk hun recht op zorgtoeslag laat liggen is relatief hoog in de leeftijdscategorie 55-65 jaar (14%) en 65-75 jaar (13%), om vervolgens af te nemen in de leeftijdscategorie 75-85 en 85 jaar en ouder (beide 6%). Naarmate men ouder wordt, komt men relatief vaker in aanraking met zorg waardoor ouderen wellicht vaker zorgtoeslag aanvragen op hogere leeftijd.

Het aantal seniorenhuishoudens dat geen zorgtoeslag ontvangt, terwijl zij hier op basis van hun inkomen en vermogen wel recht op lijken te hebben is in 2016 fors toegenomen ten opzichte van 2014 (met 32 %). Tegelijkertijd nam het aantal huishoudens dat aan de bij de zorgtoeslag behorende voorwaarden voldoet met 8 procent af in de periode 2014-2016.

Eén op zes 55-plus huishoudens laat mogelijk recht op huurtoeslag liggen

Een relatief groot aandeel 85-plus huishoudens ontvangt geen huurtoeslag, terwijl zij hier op basis van hun inkomen en vermogen wel recht op lijken te hebben (18%). Overigens beschikt het CBS niet over huurprijsgegevens. Hierdoor is geen rekening gehouden met huishoudens die niet in aanmerking komen voor huurtoeslag omdat zij in een huurwoning wonen waarvan de huurprijs boven of onder de aan de huurtoeslag gestelde voorwaarden uitkomt.

Hierbij moet echter worden opgemerkt dat het onbekend is hoeveel huishoudens met een inkomen lager dan de voor huurtoeslag gehanteerde inkomensgrens in een huurwoning wonen waarvan de maandelijkse huurprijs meer dan 710,68 euro bedraagt (de maximale huurprijs waarvoor toeslag kan worden aangevraagd).

Bovengrens

De genoemde aandelen huishoudens die mogelijk het recht op zorgtoeslag en/of huurtoeslag laten liggen moeten worden gezien als bovengrens. De bij het CBS opgevraagde gegevens hadden betrekking op peildata gedurende de periode 2014-2016. Gedurende deze jaren kan bijvoorbeeld de woonsituatie, of de huishoudenssamenstelling zijn veranderd, waardoor eventueel ook het recht op toeslag werd gewijzigd. Wellicht vraagt een deel van de huishoudens met een inkomen net beneden de voor de toeslagen gestelde inkomensgrenzen geen toeslag aan, bijvoorbeeld omdat zij ervan uitgaan dat de mogelijk te ontvangen toeslag relatief laag is en het de inspanning om deze aan te vragen onvoldoende loont. Daarnaast kunnen mensen bewust geen toeslag aanvragen vanuit een geloofs- of levensovertuiging. Dat neemt niet weg dat aanzienlijke aantallen seniorenhuishoudens geen zorgtoeslag en/of huurtoeslag ontvangen, terwijl zij hiervoor wel mogelijk in aanmerking komen.

Regioplan
Jollemanhof 18
1019 GW Amsterdam
T +31(0)20 531 53 15
www.regioplan.nl